

**UCHWAŁA NR XXIV/198/2016
RADY MIEJSKIEJ W DROBINIE**

z dnia 28 lipca 2016 r.

w sprawie przyjęcia gminnego programu wspierania rodziny i opieki nad dzieckiem na lata 2016 – 2019

Na podstawie art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2016 r., poz. 575) w związku z art. 18 ust. 2 pkt.15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r., poz. 446) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny i Opieki nad Dzieckiem na lata 2016 – 2019 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Kierownikowi Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Drobinie.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Drobinie

Marcin Fronczak

Marcin Fronczak

Uzasadnienie

Zgodnie z treścią art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy m.in. opracowanie i realizacja trzyletniego gminnego programu wspierania rodziny i opieki nad dzieckiem. W świetle założeń ustawy pomoc dziecku i jego rodzinie powinna mieć charakter interdyscyplinarny i być udzielana przez właściwych specjalistów w ramach zintegrowanego lokalnego systemu. Ważne jest, by zarówno działania jak również decyzje względem rodziny i jej członków były podejmowane przy współpracy wyspecjalizowanych instytucji (pomoc społeczne, szkoła, policja, sąd).

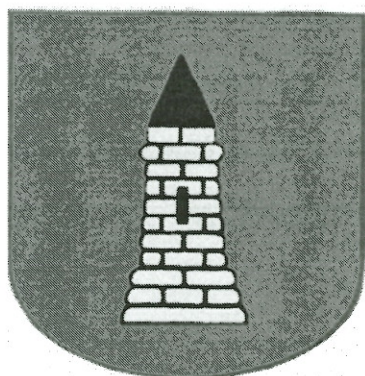
Celem Gminnego Programu Wspierania Rodziny i Opieki nad Dzieckiem w gminie Drobin jest wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji, a związanych z opieką, wychowaniem i skuteczną ochroną dzieci, jak również profilaktyka środowiska lokalnego w zakresie promowania społecznie pożądanego modelu rodziny.

Wobec powyższego niniejszą uchwałą uznać należy za konieczną i uzasadnioną.

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY I OPIEKI NAD DZIECKIEM
NA LATA 2016 – 2019**

**Załącznik
do Uchwały Nr XXIV/198/2016
Rady Miejskiej w Drobinie
z dnia 28 lipca 2016 r.**

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
I OPIEKI NAD DZIECKIEM NA LATA 2016-2019**

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY I OPIEKI NAD DZIECKIEM
NA LATA 2016 – 2019**

DROBIN 2016

I. Wprowadzenie

II. Diagnoza środowiska i problemu

1. Rodzina jako podstawowe środowisko wychowawcze

1.1. Formy opieki zastępczej

2. Diagnoza potrzeb

2.1. Inwentaryzacja zasobów.

3. Cel główny : tworzenie warunków dla rozwoju rodziny i opieki nad dzieckiem.

Poprawa, jakości życia dzieci poprzez rozwój aktywności własnej oraz zapobieganie marginalizacji rodzin.

Cele szczegółowe :

3.1. wspieranie rodzin naturalnych w ich funkcjach opiekuńczych i wychowawczych oraz odzyskiwaniu zdolności do wypełniania tych funkcji,

3.2 zapobieganie umieszczaniu dzieci w opiece zastępczej poprzez kompleksowe wsparcie rodzin zagrożonych dysfunkcją i rodzin dysfunkcyjnych

3.3. doskonalenie form i metod wspierania dziecka i rodziny, ze szczególnym uwzględnieniem rodzin wspierających i profesjonalnych placówek wsparcia dziennego.

4. Adresaci programu

4.1 rodziny żyjące w ubóstwie w tym dotknięte bezrobociem

4.2. rodziny dotknięte uzależnieniem, przemocą

4.3.rodziny niewydolne wychowawczo, opiekuńczo, niezaradne.

4.4.dzieci i młodzież zagrożona niedostosowaniem społecznym

4.5.dzieci i młodzież opuszczająca instytucjonalne i rodzinne formy opieki zastępczej.

4.6. kadra instytucji i organizacji działających na rzecz dziecka i rodziny oraz rodziny wspierające.

5. Monitorowanie programu.

6. Finansowanie programu.

I. Wprowadzenie.

Rodzina jest podstawowym środowiskiem funkcjonowania i rozwoju dziecka, które powinno zapewnić mu bezpieczeństwo fizyczne i emocjonalne. Oddziałuje w sposób świadomy i nieświadomy na dziecko, przekazując mu system wartości, tradycje, kształtując jego aktywność i postępowanie na całe życie. Jest też najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka. Dlatego jeżeli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje, instytucje i służby zobligowane do wspierania rodziny zobowiązane są do podjęcia na jej rzecz określonych działań.

Choroba alkoholowa, przemoc w rodzinie, niewydolność w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, to główne problemy dezorganizujące życie rodziny, którym często towarzyszy problem ubóstwa czy długotrwałego bezrobocia. Rodziny takie wymagają stałego wsparcia i monitorowania przez przedstawicieli różnych grup zawodowych: pracowników socjalnych, asystentów rodziny, pedagogów, policji, opiekunów świetlic środowiskowych, itp..

Praca z rodziną winna być połączona z jej własną aktywnością. Organizując różnorodne formy pomocy na rzecz rodziny wieloproblemowej, należy konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka. Należy ją wspierać i wspomagać tak, aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie. Stąd podstawowym założeniem Programu jest wsparcie rodziny naturalnej oraz eliminowanie takich sytuacji, kiedy dziecko musi opuścić własną rodzinę.

Umieszczenie dziecka w systemie pieczy zastępczej nie oznacza rozwiązania problemu rodziny. Z uwagi na więzi emocjonalne dziecka z rodziną i środowiskiem konieczne jest motywowanie rodziców do zmiany oraz praca prowadząca do stworzenia prawidłowych warunków rozwoju dziecka w rodzinie naturalnej i jego powrót do domu.

Dlatego polityka państwa oraz wszelkie działania instytucji samorządowych i organizacji pozarządowych powinny być nakierowane na pomoc udzielaną rodzinie i w rodzinie.

Działania władz państwowych i samorządowych w takich sytuacjach określa ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która nakłada na gminy obowiązek opracowania i realizacji 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny.

Przedkładany Program Wspierania Rodziny na lata 2016-2019 stanowi realizację dyspozycji ustawowej i jest spójny ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych do roku 2015 (obecnie w trakcie aktualizacji) oraz z Gminnym Systemem Profilaktyki i Opieki Nad Dzieckiem i Rodziną.

Należy zauważyć, że wspieranie rodziny, to jednocześnie rozwój i wzmacnianie społeczności lokalnej. W rodzinie bowiem dorastają kolejne pokolenia, kształtuje się „kapitał ludzki”, który w przyszłości będzie tworzył społeczeństwo i wpływał na tempo jego rozwoju.

Reformy ustroju terytorialnego państwa powodują, że coraz więcej kompetencji przejmują samorzady gmin i powiatów. Dzieje się tak wzorem innych państw Unii Europejskiej, w których służby społeczne funkcjonują jak najbliższej rodziny.

Pomoc społeczna jako instytucja polityki społecznej państwa ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych,

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY I OPIEKI NAD DZIECKIEM
NA LATA 2016 – 2019**

których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia.

Celem w pomocy społecznej jest zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Pomoc ta powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia oraz integracji ze środowiskiem.

W przepisach o pomocy społecznej zawarta jest zasada pomocniczości, która kładzie nacisk na wspieranie a nie bezpośrednie zaspokajanie potrzeb.

Mianem rodziny dysfunkcyjnej określa się rodzinę, w której występują istotne nieprawidłowości w zaspokajaniu podstawowych potrzeb biologicznych i psychospołecznych dziecka. Problemy w takich rodzinach mają najczęściej charakter wielopokoleniowego procesu tworząc przez to błędne koło, które ciężko rodzinie przerwać wyłącznie własnymi siłami.

II. DIAGNOZA ŚRODOWISKA I PROBLEMU

Miasto Drobin jest lokalnym centrum edukacji, kultury i sportu.

Posiadamy następujące placówki oświatowe: jedną szkołę średnią, dwa gimnazja, cztery szkoły podstawowe i dwa przedszkola. Placówki te poza swoimi obowiązkami związanymi z edukacją, w dużej mierze również organizują czas wolny dzieciom i młodzieży oferując bogatą ofertę zajęć pozalekcyjnych.

Dobrze wyposażona baza sportowa tworzy możliwości samorealizacji, rozwoju zainteresowań oraz udziału w różnorodnych imprezach sportowych.

Z uwagi na brak ośrodka kultury zadania z tego zakresu realizują: UMiG, placówki oświatowe oraz organizacje pozarządowe.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Drobinie poza zadaniami z zakresu pomocy społecznej realizuje również inne zadania zlecone samorządom tj. świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny, dodatki mieszkaniowe, dodatki energetyczne, prace społecznie-użyteczne, Kartę Dużej Rodziny czy pieczę zastępczą. Ośrodek uczestniczy w pracach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Zespołu Interdyscyplinarnego. Realizuje również programy szkoleniowe i osłonowe dla mieszkańców.

W naszej gminie nie posiadamy żadnych placówek opiekuńczych, opiekuńczo-wychowawczych oraz placówek wsparcia dziennego.

Punktem wyjścia do określenia zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest analiza danych o osobach i rodzinach objętych wsparciem Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Drobinie oraz analiza społeczna Gminy zawarta w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych do roku 2015 (obecnie w trakcie aktualizacji).

Dla potrzeb programu opracowano Kartę Diagnostyczną zawierającą informacje nt. liczby mieszkańców, liczby młodzieży i dzieci, ilość dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej, dodatku mieszkaniowego, dodatku energetycznego, świadczeń rodzinnych oraz Funduszu Alimentacyjnego.

Karta Diagnostyczna Gminnego Programu Wspierania Rodziny

Wyszczególnienie	Rok 2015

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY I OPIEKI NAD DZIECKIEM
NA LATA 2016 – 2019**

Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	413
Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych	515
Liczba rodzin korzystających z Funduszu Alimentacyjnego	71
Liczba rodzin korzystających z dodatku mieszkaniowego	20
Liczba rodzin korzystających z dodatku energetycznego	19
Liczba dzieci zamieszkujących w gminie w wieku 0 - 18	1 215
Liczba dzieci/młodzieży umieszczonych w pieczy zastępczej (ogółem)	29
Liczba dzieci/młodzieży umieszczonych w pieczy zastępczej w 2015 r.	2

W roku 2015 w różnorodnych formach pieczy zastępczej przebywało 29 osób, z czego 20 osób na terenie naszej gminy, 9 poza terenem gminy. Za 3 osoby gmina refunduje koszty utrzymania.

Przyczyny i nasilenie trudnych sytuacji życiowych rodzin, pokazuje poniższa tabela.

Występujący problem	Liczba środowisk
Niepełnosprawność	91
Ubóstwo	306
Bezrobocie	251
Długotrwała choroba	122
Alkoholizm/problem alkoholowy	24
Niezaradność wychowawcza	89
Bezdomność	7
Potrzeba ochrony macierzyństwa	50
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	9
Narkomania	1
Przemoc w rodzinie	1

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY I OPIEKI NAD DZIECKIEM NA LATA 2016 – 2019

Ubóstwo, bezrobocie, długotrwała choroba i niepełnosprawność to przyczyny trudnej sytuacji dotykające znaczną grupę klientów pomocy społecznej, które jednocześnie generuje wiele innych niebezpiecznych dysfunkcji społecznych.

Na porównywalnym do lat poprzednich poziomie pozostaje odsetek rodzin, w których przyczyną kryzysu jest problem uzależnienia od alkoholu, gdzie ze szczególną uwagą traktowane są rodziny z problemem alkoholowym, w których pozostają dzieci.

Niezaradność opiekuńczo-wychowawcza rodzin jest traktowana przez służby społeczne priorytetowo, gdyż dotyczy najsłabszej grupy jaką są dzieci.

1. Rodzina, jako podstawowe środowisko wychowawcze

Potocznie rodzinę postrzegamy, jako środowisko pełne miłości, ciepła, bezpieczne i chroniące przed wszystkim, co złe – miejsce manifestowania uczuć i doznawanie szczęścia. Rodzina definiowana jest na wiele sposobów: jako środowisko społeczne (wychowawcze), grupa społeczna (wychowawcza), instytucja społeczna (wychowawcza) lub czynnik socjalizacyjno-wychowawczy.

W każdym społeczeństwie prawidłowo funkcjonująca rodzina ma pełne kompetencje by zapewnić swym członkom szczęśliwy, harmonijny rozwój. Rodzina jest pierwszym, podstawowym środowiskiem wychowawczym człowieka. W rodzinie kształtuje się „kapitał ludzki”, który jest wyznacznikiem tempa rozwoju danej społeczności. Istnieją różne typy rodzin i różne reprezentowane przez nie postawy, a to wpływa na rodzaj postaw społeczno-moralnych dzieci i młodzieży wychowujących się w tych rodzinach. Prawidłowo funkcjonująca rodzina jest wartością, której – w odniesieniu do jednostki jak i globalnie - do całego społeczeństwa, nie można niczym równoważnym zastąpić.

Rodziny funkcjonują w różnych formach: na bazie małżeństwa, konkubinatu, związku partnerskiego; społeczeństwa wykształciły tzw. alternatywne formy rodziny: niepełną, zrekonstruowaną, zastępczą a także rodzinny dom dziecka.

Rodzina spełnia w społeczeństwie wiele funkcji. Funkcje te można podzielić na cztery grupy – pierwsza to prokreacja, druga - zabezpieczenie podstawowych potrzeb członkom rodziny, trzecia - polega na przystosowaniu dziecka do życia społecznego, wskazaniu odpowiedniego miejsca w społeczeństwie i czwarta - to funkcje, które socjalizują dzieci, uczą reguł zachowania uznanych za właściwe, prawideł postępowania w danym społeczeństwie i przekazywaniu przyjętego systemu wartości. Swoistą cechą środowiska rodzinnego jest to, że funkcje rodziny stanowią jednolitą ograniczoną całość i nie mogą być realizowane oddzielnie. Jakikolwiek zaburzenie utrudniające realizację którejś z podstawowych funkcji z reguły, powoduje przejściową lub dłuższą niewydolność ogólnego funkcjonowania rodziny. Przemianom ulegają funkcje rodziny, zmienia się sama rodzina, jako system, układ wzajemnie oddziałujących na siebie elementów, czyli członków rodziny. Jednak niezależnie od tych zmian kobieta i mężczyzna pozostają współodpowiedzialni za swój związek i za całą rodzinę, która powinna zaspakajać podstawowe ludzkie potrzeby: miłości, bezpieczeństwa i przynależności.

Autorytet rodziców powinien opierać się na ich dojrzałości i kompetencji, a relacje na wspólnych ustaleniach dotyczących podziału obowiązków i sposobu wychowywania dzieci. Rodzice roztaczając „parasol ochronny” nad swoimi dziećmi jednocześnie ustalają reguły i czytelny przekaz tego, co jest dobre a co złe. Dzięki temu dzieci nabywają odpowiedni system wartości, norm oraz właściwe wzorce zachowań, mają przestrzeń do rozwoju. Swobodne stosunki między rodzicami i

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY I OPIEKI NAD DZIECKIEM NA LATA 2016 – 2019

dziećmi, serdeczność, wzajemne zrozumienie i zaufania tworzą idealny klimat domu rodzinnego dając siłę i oparcie. Dobry przykład wyniesiony z takiego domu, chroni przed popełnianiem błędów życiowych i daje punkt odniesienia do tego, co dobre, a co złe.

Zagrożeniem dla prawidłowego funkcjonowania rodziny jest nie tylko niedojrzałość, niekompetencja czy brak odpowiedzialności partnerów zakładających rodzinę. Zagrożeniom sprzyjają przemiany ustrojowe, ekonomiczne, emancypacyjne kulturowe itp., które mogą mieć silnie negatywny wpływ na życie rodzin, które często we wcześniejszym okresie dobrze radziły sobie z realizacją swoich funkcji. Często u podstaw problemów rodziny leży bezrobocie spychające rodzinę na margines życia społecznego. To bezrobocie poza ubóstwem, często przynosi problem uzależnienia, rozbicia rodzin, emigracji zarobkowej rodziców. Zagrożenie bytu rodziny stanowi też ciężka choroba, niepełnosprawność, czy śmierć jednego z rodziców. Dla dzieci są to prawdziwe katastrofy życiowe, które powodują rozpad bezpiecznego świata, rodzice tracą autorytet, nie potrafią utrzymać statusu ekonomicznego i społecznego rodziny, nie potrafią dać poczucia bezpieczeństwa i stworzyć stabilnego środowiska wychowawczego. W każdej rodzinie występują napięcia, konflikty i kryzysy, ale nie każda rodzina potrafi samodzielnie, pomyślnie je rozwiązać.

Określone w programie cele i instrumenty realizacji, to oferta pomocy w trudnych dla rodziny sytuacjach.

Zgodnie z zasadą pomocniczości, nie wyręczając zbyt wiele rodziców wspierać należy ich starania tak, by dziecko mogło bezpiecznie funkcjonować w rodzinie naturalnej korzystając z optymalnych warunków rozwoju. Umieszczanie dziecka poza rodziną powinno być krótkotrwałą ostatecznością; kompleksowa, intensywna praca z rodzicami powinna w możliwie krótkim czasie umożliwić dziecku powrót do należycie spełniającej swoje funkcje rodziny biologicznej.

1.1. Formy opieki zastępczej

Ratyfikowana przez Polskę konwencja o prawach dziecka, stanowi, że „Dziecko pozbawione czasowo lub na stałe swego środowiska rodzinnego lub, gdy ze względu na swoje dobro nie może pozostać w tym środowisku, będzie miało prawo do specjalnej ochrony i pomocy ze strony państwa. Taka opieka może oznaczać adopcję, polegać na umieszczeniu w rodzinie zastępczej lub, gdy jest to niezbędne, w odpowiedniej instytucji”. Prawo to zapisane jest również w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej: „Dziecko pozbawione opieki rodzicielskiej ma prawo do opieki i pomocy władz publicznych”.

W wyniku reformy administracyjnej kraju w 1999 roku, na powiaty nałożono obowiązek zapewnienia dzieciom i młodzieży pozbawionym opieki rodziców naturalnych – zastępczego środowiska wychowawczego. Ustawa z dnia 09 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, nałożyła na gminy między innymi – obowiązek współfinansowania pobytu dziecka w zastępczym środowisku wychowawczym. Obecnie trwa przekształcanie istniejących form opieki instytucjonalnej w mniejsze, bardziej przyjazne dziecku struktury; zauważalny jest rozwój rodzinnych form opieki z jednoczesną pracą na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej.

Przez rodzinną opiekę zastępczą rozumie się:

- rodziny zastępcze (spokrewnione lub nie, które są ustanawiane przez sąd oraz zawodowe, które pełnią tę funkcję i jest to ich praca/zatrudnienie);

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY I OPIEKI NAD DZIECKIEM NA LATA 2016 – 2019

- instytucjonalne formy rodzinnej opieki nad dzieckiem tj. rodzinne placówki opiekuńczo – wychowawcze, oraz kameralne formy opieki nad dzieckiem, w których dzieci przebywają w warunkach zbliżonych do domu rodzinnego (grupy usamodzielnienia, grupy mieszkaniowe).

Rodzina zastępcza zawodowa, to rodzina niespokrewniona z dzieckiem, która funkcjonuje na podstawie podpisanej umowy i pobiera wynagrodzenie; rodziny te dzielą się na: wielodzietne (nie mniej niż 3 i nie więcej niż 6 dzieci), specjalistyczne (opiekują się dziećmi niedostosowanymi społecznie, dziećmi z dysfunkcjami, problemami zdrowotnymi – nie więcej niż 3 dzieci), o charakterze pogotowia rodzinnego (umieszczanie w sytuacjach nagłych, pobyt do chwili unormowania sytuacji rodzinnej, nie dłuższy niż 15 miesięcy).

Rodzinny dom dziecka to placówka opiekuńczo – wychowawcza, która przeznaczona jest dla 4-8 dzieci (wyjątkiem są sytuacje, gdy umieszczenie dotyczy rodzeństwa – wtedy dzieci może być więcej). Rodzinę zastępczą, lub rodzinny dom dziecka tworzą małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, u których umieszczono dziecko w celu sprawowania nad nim pieczy.

Od 01 stycznia 2012 roku rodzinę spokrewnioną tworzą małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, będący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka. Poprzednio tj. do końca grudnia 2011 roku tworzyły ją osoby spokrewnione z dzieckiem.

Instytucjonalne formy opieki zastępczej sprawują placówki opiekuńczo–wychowawcze. Placówki opiekuńczo – wychowawcze zależnie od podmiotu prowadzącego, dzielą się na: publiczne, prowadzone przez samorząd gminy, powiatu lub województwa i niepubliczne - prowadzone na podstawie umowy o realizacji zadania z zakresu pomocy społecznej, przez organizacje pozarządowe prowadzące działalność z zakresu pomocy społecznej oraz osoby prawne i jednostki organizacyjne działające na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancji wolności sumienia i wyznania, jeżeli ich cele statutowe obejmują prowadzenie działalności z zakresu pomocy społecznej.

Ze względu na rodzaj prowadzonej działalności Minister Pracy i Polityki Społecznej wyróżnia placówki następującego typu: interwencyjne, rodzinne, socjalizacyjne i wielofunkcyjne.

W Polsce, mimo reformy i podjętych działań nadal najczęściej funkcjonuje placówek typu socjalizacyjnego (dawnych domów dziecka).

2. Diagnoza potrzeb.

Odbiorcą oferty przedstawianego programu jest rodzina i dziecko w niej wychowywane, a wskazaniem udzielenia wsparcia jest sposób i poziom realizacji przez rodzinę swoich funkcji.

Wyraźnie wyodrębnić można trzy poziomy funkcjonowania rodziny:

– *rodziny normalne* charakteryzujące się pełnym składem osobowym, naturalną więzią biologiczną między rodzicami i dziećmi. Stosunki wewnątrz rodzinne oparte są na silnych emocjonalnych związkach między małżonkami i między każdym z rodziców i dziećmi. Konflikty w tych rodzinach mają naturalny przelotny charakter wiążą się z codziennymi problemami, troską o dzieci, byt rodziny;

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY I OPIEKI NAD DZIECKIEM
NA LATA 2016 – 2019**

- *rodziny zdezorganizowane* charakteryzują się trwałymi zaburzeniami struktury (rozwód, separacja, samotne rodzicielstwo, porzucenie), do tej grupy zaliczono również rodziny rozbite przez śmierć jednego z małżonków. W rodzinach zdezorganizowanych związki emocjonalne dzieci z rodzicami cechuje często obojętność lub ostro manifestowana oziębłość. W wypadku rodzin rozbitych przez śmierć stosunki emocjonalne mają charakter pozytywny, jednak niepełność rodziny dezorganizuje wychowawcze funkcjonowanie. W rodzinach zdezorganizowanych układy ról także ulegają dezorganizacji, co najczęściej odzwierciedla się w osłabieniu funkcji opiekuńczych i kontrolnych nad dziećmi; funkcjonowanie tych rodzin często zakłóca trudna sytuacja materialna;

- *rodziny zdemoralizowane* (mogą być pełne lub zdezorganizowane), ich dominującymi elementami są konfliktowe stosunki wewnątrzrodzinne oraz dostarczanie przez rodziców negatywnych wzorców zachowań i wartości. Role w tych rodzinach są poważnie zdezorganizowane w związku, z czym dochodzi do zaburzeń w wychowawczo – opiekuńczym funkcjonowaniu tych środowisk rodzinnych. W rodzinach zdemoralizowanych dominują wzory skrajnego prymitywizmu życiowego i ubóstwa kulturalnego, praca zawodowa, edukacja szkolna często traktowane są, jako zło konieczne.

Rodzina, której funkcjonowanie jest zaburzone nie potrafi pomyślnie rozwiązywać swoich problemów i kryzysów, nie realizuje wystarczająco dobrze przypisanych sobie funkcji, zadań na rzecz swoich członków i na rzecz społeczeństwa. Taka rodzina jest rodziną dysfunkcyjną, która staje się źródłem przykrości, podłożem frustracji zarówno dorosłych jak dzieci. Członkowie rodziny przeżywają koszmar konfliktów, napięć i wzajemnych pretensji a ich ofiarą często jest najłabszy element rodzinnego systemu, czyli dziecko – nie umiejąc radzić sobie ze swoimi problemami, sfrustrowani rodzice odreagowują swoje stresy na dzieciach.

Dysfunkcja rodzinna dotycząca dzieci może przybierać różne formy:

- uzależnienia, choroba psychiczna w rodzinie,
- przemoc fizyczna, psychiczna, maltretowanie i wykorzystywanie seksualne,
- czynne odrzucenie i demoralizowanie dziecka,
- psychiczne opuszczenie dzieci (nieobecność emocjonalna rodzica), chłód emocjonalny,
- nadużycie emocjonalne, czyli używanie dziecka przez dorosłego do zaspakajania własnych potrzeb emocjonalnych (np.: czynienie z dziecka powiernika spraw dorosłych, tworzenie koalicji przeciw drugiemu rodzicowi),
- przerost sztywnych wymagań nad okazywaniem miłości i czułości,
- stawianie nieadekwatnych do rozwoju i możliwości dziecka wymagań,
- infantylizowanie dziecka lub żądanie spełniania nadmiernych, perfekcjonistycznych oczekiwań,

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY I OPIEKI NAD DZIECKIEM NA LATA 2016 – 2019

- nadopiekuńczość i nadmierna kontrola.

W rodzinie dysfunkcyjnej dziecko przestrzega bezwzględnie trzech destrukcyjnych dla niego zasad:

- pierwsza nakazuje bezwzględne zachowanie milczenia na temat tego, czego dziecko doświadcza we własnej rodzinie. Dorośli wymagają by dziecko ukrywało swoje przeżycia zarówno wewnątrz rodziny jak i poza nią,

- druga wymaga od dziecka, aby nie obdarzało zaufaniem ani członków swojej rodziny, ani nikogo obcego – ufając naraża się na doznanie krzywdy. Tym samym dziecko nie może czuć się bezpiecznie nawet we własnej rodzinie, stale doświadcza poczucia zagrożenia, czuje się słabe i niepewne,

- trzecia nakazuje, by dziecko nie zagłębiało się w swoje emocje, nie zastanawiało się nad tym, co czuje, dlaczego i jakie są tego skutki. Kierowanie się tą zasadą oraz wzrastanie w zdeorganizowanym środowisku prowadzi do psychopatyzacji dziecka. Jaką miłością było kochane, tylko taką będzie kochało w przyszłości – innej nie zna. W ten sposób dysfunkcyjność przekazywana jest następnemu pokoleniu.

Podjmując rozważania na temat profilaktyki i wspierania rodzin, poza dysfunkcjami wynikającymi bezpośrednio ze środowiska rodzinnego, należy zdawać sobie sprawę z aktualnych zagrożeń związanych z dynamicznymi zmianami cywilizacyjnymi. Postawy wielu osób nacechowane są lękiem przed przyszłością (spowodowanym brakiem perspektyw), rozczarowaniem, sceptycyzmem wobec wartości ogólnospołecznych i brakiem autorytetów. Wiele małżeństw ulega rozpadowi – ludzie dążą za wszelką cenę do osobistego szczęścia, nie czują się odpowiedzialni ani za partnera życiowego ani za wspólne dzieci. Często rodzice są zapracowani, nastawieni na zapewnienie jak najlepszych lub chociaż przyzwoitych warunków materialnych swoim dzieciom, zapominając o ich wychowaniu. Pogłębiają się i są coraz bardziej widoczne różnice między bogatymi i biednymi, także między dziećmi.

Powyższe dane wskazują, że rodziny borykają się z ubóstwem głównie w związku z bezrobociem, które przybrało formę długotrwałą; istotnym problemem rodzin jest bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, niepełnosprawność i długotrwała choroba.

Liczba dzieci dożywianych w przedszkolach i szkołach wskazuje na dużą stabilną ilościowo grupę, której środowisko rodzinne nie jest w stanie zapewnić podstawowych warunków prawidłowego rozwoju (wyżywienie); wzrastająca liczba małych dzieci w rodzinie oraz fakt, że przybywa rodzin wielodzietnych to dobra prognoza demograficzna, ale jednocześnie wskazanie, że wzrastać będzie zapotrzebowanie na systematyczne, kompleksowe i wielopłaszczyznowe wspieranie rodzin.

Czynniki patologiczne mają duży udział w dysfunkcji rodzin, głównie mamy do czynienia z chorobą alkoholową, która ma wyjątkowo niszczycielski wpływ na całą rodzinę a trauma, jaką przeżywają dzieci pozostawia negatywne skutki na całe ich życie.

Z terenu miasta i gminy Drobin do rodzin zastępczych trafiło ogółem 29 dzieci (za 3 osoby gmina refunduje koszty utrzymania).

Dane pokazują, że wzrasta liczba rodzin, w których niezaradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego (gospodarowanie budżetem, organizacja życia rodziny,

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY I OPIEKI NAD DZIECKIEM
NA LATA 2016 – 2019**

wykorzystanie wolnego czasu), i bezradność opiekuńczo-wychowawcza stanowią podstawową przyczynę dysfunkcji. W tych rodzinach nie ma uzależnień, dewiacji, przestępczości czy złej woli.

Specjalistyczne poradnictwo, terapie i warsztaty, pomoc asystenta rodziny i pomoc w placówkach wsparcia dziennego kierowana bezpośrednio do dziecka – to w połączeniu ze wsparciem socjalnym kompletny zestaw potrzeb tych rodzin. Ich zaspokojenie stanowi szansę na samodzielność rodziców i należyte warunki rozwoju dzieci.

2.1. Inwentaryzacja zasobów.

Rodzaj pomocy	Forma udzielanego wsparcia	Realizator
Działania w oparciu o rodzinę przeżywającą trudności.	Praca socjalna z rodziną nastawiona na rozwiązanie długotrwałych problemów życiowych klienta na wielu obszarach (zdrowotnym, ekonomicznym, społecznym, zawodowym, prawnym), także w ramach kontraktów socjalnych i projektów socjalnych;	OPS we współpracy z instytucjami i organizacjami pozarządowymi
Pomoc w zaspokojeniu podstawowych potrzeb rodziny / w zapewnieniu środków utrzymania.	Świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego wyprawki szkolne, stypendia, świadczenia rodzinne, pomoc materialna i rzeczowa	UMiG, OPS, organizacje. pozarządowe
Programy pomocowe precyzyjnie kierowane do dziecka i rodziny.	programy profilaktyczno – edukacyjne (poradnictwo wsparcie itp.), wypoczynek wakacyjny z programem profilaktyczno-terapeutycznym. Programy profilaktyki uzależnień	GKRPA, OPS, placówki oświatowe świetlice środowiskowe we współpracy z GKRPA
Specjalistyczna pomoc dziecku i rodzinie	Praca Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Drobin (ochrona ofiar, terapia sprawców); Długofalowa pomoc i wsparcie rodzin w ramach specjalistycznej pracy socjalnej z ofiarami przemocy; Pomoc osobom uzależnionym (indywidualna, kontrakty socjalne, programy) Długofalowa pomoc i wsparcie rodzin w ramach specjalistycznej pracy socjalnej z osobami współuzależnionymi.	OPS we współpracy ze specjalistycznymi placówkami. GKRPA, OPS, placówki służby zdrowia, policja. OPS we współpracy z GKRPA oraz specjalistycznymi placówkami służby zdrowia.

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY I OPIEKI NAD DZIECKIEM
NA LATA 2016 – 2019**

Opieka dzienna, zagospodarowanie czasu wolnego dzieci.	Opieka świetlicowa w szkołach, opieka w świetlicach środowiskowych (pomoc pedagoga, dożywianie, organizowanie czasu wolnego, programy profilaktyczne), świetlice wiejskie (organizowanie czasu wolnego, rozwijanie zainteresowań).	Placówki edukacyjne, GKRPA, UMiG
Poprawa warunków mieszkaniowych rodzin	Dysponowanie lokali komunalnych i socjalnych; pomoc w utrzymaniu mieszkań (dodatki mieszkaniowe i energetyczne); pomoc w zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych (wyposażenie, ogrzanie, utrzymanie)	UMiG, OPS

Określone niżej cele wymagają dynamicznego dostosowania działań do potrzeb rozwojowych rodzin (systematyczne pogłębianie diagnozy). Potrzeba racjonalnego i oszczędnego gospodarowania środkami finansowymi wskazuje, by realizować wyznaczone cele i dostosowywać się do dynamiki zmian poprzez programy celowe.

Działanie pomocowe kierowane do dziecka i rodziny powinny opierać się na następujących zasadach :

- bliżej rodziny naturalnej – bez konieczności izolacji dziecka
- bliżej dziecka – najlepiej w rodzinie
- wcześniej – zanim problemy urosną i staną się trwałe
- lepiej – wykorzystując potencjał fachowców i najlepiej kadry aktualnie pracującej nad określonymi problemami z określonymi środowiskami
- krócej – tak, by nie uzależniać od pomocy
- taniej – unikanie form instytucjonalnej opieki na rzecz usług w środowisku lokalnym.

Przyjęcie powyższych zasad daje szansę na stworzenie jednolitego systemu wszechstronnej profilaktyki i pomocy środowiskowej umożliwiającej dziecku funkcjonowanie w rodzinie naturalnej lub powrót do niej w możliwie najkrótszym czasie.

3. Cel główny: tworzenie warunków dla rozwoju rodziny i opieki nad dzieckiem
Poprawa, jakości życia dzieci poprzez rozwój aktywności własnej oraz zapobieganie marginalizacji rodzin.

Cele szczegółowe:

3.1. wspieranie rodzin naturalnych w ich funkcjach opiekuńczych i wychowawczych oraz odzyskiwaniu zdolności do wypełniania tych funkcji.

Działania:

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY I OPIEKI NAD DZIECKIEM
NA LATA 2016 – 2019**

- uruchomienie w Ośrodku Pomocy Społecznej w godzinach popołudniowych ogólnodostępnego Punktu Poradnictwa Rodzinnego i Socjalnego (psycholog, pracownik socjalny),
- rozszerzenie propagowanie działań edukacyjnych kierowanych do rodziców (Akademia Wiedzy Wychowawczej, Rodzinne Labirynty i inne),
- zwiększenie własnej aktywności rodzin w zakresie poprawy trudnej sytuacji (także w ramach prowadzonej pracy socjalnej, uczestnictwa w zajęciach warsztatowych, korzystania z poradnictwa specjalistycznego),
- szeroka informacja o kierowanej do rodzin ofercie świadczeń i usług środowiska lokalnego.

Realizatorzy: Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, szkoły, organizacje pozarządowe.

3.2. Zapobieganie umieszczaniu dzieci w opiece zastępczej poprzez kompleksowe wsparcie rodzin zagrożonych dysfunkcją i dysfunkcyjnych.

Działania:

- prowadzenie kompleksowej zindywidualizowanej pracy socjalnej z rodzinami dysfunkcyjnymi i zagrożonymi dysfunkcją – powołanie w Ośrodku Pomocy Społecznej *zespołu do spraw asysty rodzinnej*,
- prowadzenie treningów umiejętności społecznych i wychowawczych w Punkcie Poradnictwa Rodzinnego i Socjalnego Ośrodka Pomocy Społecznej,
- budowa grup wsparcia dla rodzin, szczególnie borykających się problemem uzależnienia oraz problemami opiekuńczo – wychowawczymi,
- realizacja projektów socjalnych dla rodzin dysfunkcyjnych; celem tych projektów będzie nabycie przez rodziców biologicznych umiejętności prawidłowego funkcjonowania w życiu rodzinnym i społecznym tak, by mogli odzyskać władzę rodzicielską.

Realizatorzy: Ośrodek Pomocy Społecznej, GKRPA, organizacje pozarządowe.

3.3. Doskonalenie form i metod wspierania dziecka i rodziny ze szczególnym uwzględnieniem rodzin wspierających i profesjonalnych placówek wsparcia dziennego.

Działania:

- szeroka informacja środowiska lokalnego o roli rodzin wspierających,
- szkolenie rodzin wspierających i systematyczne włączanie ich w system opieki nad dzieckiem i rodziną,
- docelowo uruchomienie dla dzieci, profesjonalnej placówki wsparcia dziennego.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY I OPIEKI NAD DZIECKIEM NA LATA 2016 – 2019

Realizatorzy: Ośrodek Pomocy Społecznej, GKRPA, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe.

Ze względu na fakt, że cechą charakterystyczną sytuacji rodzin jest dynamiczna zmiana, wszystkie wymienione działania mogą być uzupełniane lub modyfikowane w taki sposób, by przyczynić się do skutecznej realizacji ustalonych celów.

4. Adresaci programu.

4.1. Rodziny żyjące w ubóstwie w tym dotknięte bezrobociem.

Ubóstwo to zjawisko społeczne polegające na braku dostatecznych środków materialnych do zaspokojenia istotnych potrzeb życiowych rodziny. Prawdopodobieństwo ubóstwa zwiększa przede wszystkim bezrobocie (zwłaszcza długotrwałe), ale również wczesne macierzyństwo, niepełność i wielodzietność rodzin, niski poziom wykształcenia, a także zamieszkiwanie na wsi lub w małym mieście - wiąże się to z trudnym rynkiem pracy ograniczoną liczbą ofert. Niski poziom wykształcenia, brak kwalifikacji stały się trwałym korelatorem ubóstwa niezależnie od tego jaką miarą biedy się posłużymy. Ubóstwo wyklucza rodziny z życia społecznego i kulturalnego spychając je na margines i prowadząc do wykluczenia i degradacji oraz dziedziczenia negatywnych wzorców.

4.2. Rodziny dotknięte uzależnieniem, przemocą.

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem, które kształtuje osobowość dziecka, system wartości, poglądy i styl życia. Rodzice zawsze są wzorem dla dzieci, także wtedy gdy tym wzorem nie powinni być. W przypadku rodzin zdezorganizowanych, rodzina nie jest w stanie realizować swych podstawowych funkcji, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi.

Uzależnienia i przemoc domowa często są powiązane z sobą, są przyczyną i objawem dysfunkcji rodziny. Problemy te są głęboko skrywane przez rodzinę - trudno się przyznać, że najbliższa osoba dopuszcza się przemocy, krzywdzi na różne sposoby. Ukrywanie problemu nie poprawia sytuacji ofiar czy osób współuzależnionych, akty przemocy powtarzają się a uzależnienie pogłębia. To bardzo bolesny i poważny problem społeczny, cierpią z jego powodu całe rodziny, szczególnie traumatyczne przeżycia towarzyszą dzieciom, które powielają w dorosłym życiu zachowania, jakich padli ofiarami lub byli świadkami. Często problemy te zauważalne są na zewnątrz dopiero wówczas, gdy nasilają się problemy wychowawcze z dziećmi, proces degradacji psychicznej jest już bardzo zaawansowany, a często dopiero wtedy, gdy dochodzi do zagrożenia życia.

4.3. Rodziny niewydolne wychowawczo, opiekuńczo, niezaradne.

Rodzina niewydolna wychowawczo to ta rodzina, która nie spełnia swoich funkcji lub spełnia je nieprawidłowo. Niewydolność występuje zarówno w rodzinach pełnych jak i niepełnych, zrekonstruowanych i wielodzietnych.

Jeżeli niewydolność, niezaradność wynika ze stanu zdrowia, trudnych warunków materialnych, mieszkaniowych to skuteczne wsparcie i pomoc może w szybko poprawić sytuację dzieci w rodzinie.

Jeżeli przyczyną niewydolności są uzależnienia, prostytutka, przestępczość, to sytuacja dziecka wymaga szczególnych form pomocy i bardzo intensywnego działania.

4.4. Dzieci i młodzież zagrożona niedostosowaniem społecznym.

Niedostosowanie społeczne to bardzo złożone pojęcie, na które składa się wiele kryteriów.

Zjawisko zaburzeń w zachowaniu i patologii uwarunkowane jest:

- *środowiskiem rodzinnym* - jeżeli rodzina jest zdeorganizowana, dotknięta patologią, to więzi między rodzicami i dziećmi są poważnie osłabione, dzieci boleśnie odczuwają wyobcowanie i odtrącenie. Rodziny takie są ogromnym zagrożeniem dla dobra swoich dzieci. Dla dziecka życie w takiej rodzinie jest ogromną krzywdą, dziecko stara się przeżyć w traumatycznych warunkach, które powodują, że staje się pełne agresji skłonne do łamania norm prawnych i moralnych. W rodzinach takich często dochodzi do zaburzeń rozwoju dziecka, zaniżenia osiągnięć w nauce, zaniżonych aspiracji społecznych;

- *środowiskiem szkolnym* - które jest drugim ważnym dla dziecka środowiskiem rozwoju. Szkoła może stać się pierwotnym źródłem zaburzeń rozwoju ucznia. Czynnikiem szkodliwym mogą być nieprawidłowe warunki życia szkolnego (przeludnienie klas, złe warunki lokalowe) oraz niedostosowany do możliwości dziecka system wymagań, nieprawidłowy sposób ich realizacji, niekorzystne dla procesu dydaktyczno-wychowawczego cechy nauczyciela-wychowawcy;

- *środowiskiem rówieśniczym* - grupy rówieśnicze mają ogromny wpływ na zachowanie dziecka. Ustalają swoje zasady postępowania i zachowania, wysoko cenią siłę fizyczną, spryt, odwagę, zuchwałość, a często bezwzględność i pogardę dla ludzi. Członkowie takich grup często w sposób dezaprobowany społecznie manifestują swoją odrębność. Prowadzić to może do konfliktów z prawem, ucieczką w alkohol czy narkotyki. Grupy rówieśnicze tworzą się spontanicznie, zwykle w bliskości miejsca zamieszkania i przyciągają dzieci pozbawione zainteresowania rodziców, zaniedbane, szukające akceptacji poza domem.

4.5. Dzieci i młodzież opuszczające instytucjonalne i rodzinne formy opieki zastępczej.

Dzieci opuszczają zastępcze formy opieki tylko wtedy, gdy rodzina biologiczna odzyskała prawo do sprawowania władzy rodzicielskiej, a to oznacza, że rodzice podjęli starania i wysiłek by nauczyć się prawidłowo wypełniać swoje funkcje. Powrót dziecka jest wielkim egzaminem dla rodziców i sprawdzianem czy wykonana praca nad pozytywną zmianą jest trwała. Dobro i bezpieczeństwo dziecka wymaga, by rodzina pozostała pod nadzorem i korzystała ze wsparcia i pomocy instytucji środowiska i społeczności lokalnej.

Młodzież opuszczająca zastępcze formy opieki to zwykle już osoby pełnoletni, które wracają do rodziny biologicznej, która nie podjęła żadnych starań, by zmienić swój sposób postępowania. Zwykle rodziny te, czując się zwolnione z obowiązku wobec dziecka pogłębiają swoją dysfunkcję i uruchamiają proces wykluczenia społecznego.

Jeżeli młody człowiek, który w czasie pobytu w opiece zastępczej uzyskał prawidłowe wzorce, ma własne plany trafi do tak zdegenerowanego środowiska.,

jego szanse na prawidłowe funkcjonowanie są znikome. Środowisko lokalne, także dla własnego dobra powinno dać tym młodym ludziom szanse na własne normalne życie – zwykle wiąże się to z uzyskaniem mieszkania i pracy.

4.6. Kadra instytucji i organizacji działających na rzecz dziecka i rodziny oraz rodziny wspierające.

Nie ma żadnych wątpliwości, że dla dziecka najlepszym miejscem wzrastania jest kochająca go rodzina. Jednak życie niesie z sobą wiele trudnych sytuacji, z którymi rodzice nie zawsze potrafią sobie poradzić i nie zawsze chcą i potrafią szukać pomocy – zadaniem specjalistów jest działanie, które pomoże rodzinie rozwiązać problemy, a dziecku pozostać w bezpiecznym środowisku rodzinnym.

Przedstawiany program w swych celach i sposobach ich realizacji zawiera skuteczną ofertę pomocy dla rodzin borykających się z różnymi dysfunkcjami.

Trudne zadania pomocowe powierzone są przygotowanej, doświadczonej kadrze instytucji i organizacji, która już pracuje na rzecz rodziny. Program ma za zadanie wyspecjalizować poszerzyć ofertę pomocy tak, by spełniała wymogi ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej.

Ustawa między innymi nakłada na gminy obowiązek ponoszenia wydatków przed umieszczeniem dziecka po raz pierwszy w pieczy zastępczej:

- 10 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w trzecim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Dla instytucji i organizacji w środowisku jest to dodatkowy argument, by mobilizować siły, środki i skupić się na skutecznym pomaganiu tak, by pobyt dziecka w opiece zastępczej był wyjątkową krótkotrwałą koniecznością. Spójny system pomocy rodzinie łączy działania instytucji z aktywnością środowiska. Przedstawicielami przyjaznego środowiska lokalnego są rodziny wspierające, które pomagają w opiece i wychowaniu dziecka, w prowadzeniu gospodarstwa domowego w kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych.

5. Monitorowanie projektu.

Monitoring realizacji Programu umożliwi:

- rozpoznanie ilościowe rodzin wymagających pomocy,
- ocenę zaangażowania jednostek odpowiedzialnych za ich realizację,
- stan zaawansowania prowadzonych działań,
- ocenę stopnia zadowolenia członków rodzin z oferowanej pomocy,
- zebranie informacji, które dostarczą podstaw do planowania działań profilaktycznych na lata następne oraz przesłanek do oceny ich skuteczności.

6. Finansowanie programu.

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY I OPIEKI NAD DZIECKIEM
NA LATA 2016 – 2019**

Spodziewanym efektem realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny i Opieki nad Dzieckiem na lata 2016 - 2019, ma być stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla dziecka i jego rodziny.

Wsparcie to powinno zapewnić specjalistyczną pomoc, poczucie bezpieczeństwa także socjalnego oraz odpowiednie dla dziecka warunki rozwoju.

Program powinien wzbogacić środowisko lokalne o profesjonalne placówki wsparcia dziennego i rodziny wspierające. W dalszej perspektywie Program przynieść powinien również oszczędności finansowe związane z faktem pozostawiania dzieci w rodzinach naturalnych i powrotu z opieki zastępczej do rodzin biologicznych.

Realizacja projektu zakłada wykorzystanie środków z budżetu Gminy, budżetu GKRPA w zakresie odpowiadającym jej celom oraz budżetu państwa.

